

Streptococcus pneumoniae **epidemioloģiskās un klīniskās īpatnības** **veseliem un stacionārā ārstētiem bērniem** **vecumā no viena mēneša līdz 18 gadiem**

Alīna Prokofjeva^{1,2}, *Anna Ņikuļenkova*^{1,2}, *Marina Višņevska*¹, *Jana Pavāre*^{1,2},
Dace Gardovska^{1,2}, *Arta Balode*^{1,3}, *Ilze Grope*^{1,2}

¹ *Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija*

² *Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija*

³ *Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija*

III

Ievads. Pavisam ir zināmi vairāk nekā 90 pneimokoku serotipi un 46 serogrupas. Dažiem no šiem serotipiem piemīt epidemioloģiskas īpatnības, proti, spēja izraisīt invazīvas pneimokoku slimības (IPS) noteiktā ģeogrāfiskajā apvidū, vecuma grupā, tiem ir noteikta antibakteriālā rezistence un epidēmijas ierosināšanas potence.

Saskaņā ar PVO datiem ik gadu vairāk nekā 800 000 no 10 milj. bērnu (vecumā līdz 5 gadiem) nāves gadījumu ir saistīti ar *S. pneumoniae* infekciju. Augsta saslimstība novērota bērniem vecumā līdz pieciem gadiem.

Darba mērķis. Noteikt *S. pneumoniae* epidemioloģiskās un klīniskās īpatnības veseliem un stacionārā ārstētiem bērniem laikposmā no 2012. gada aprīļa līdz 2013. gada decembrim.

Materiāls un metodes. Prospektīvā aprakstošā pētījumā tika iesaistīti veseli bērni (n = 102) un bērni (n = 203) ar aizdomām par pneimokoku ierosinātu infekciju, kuri ārstējās Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā (BKUS). Veseliem bērniem iztriepe tika ņemta no aizdegunes. Stacionārā ārstētiem bērniem iztriepes tika ņemtas no aizdegunes vai vidusauss, ja bija aizdomas par pneimoniju vai otītu, bet invazīvās pneimokoku saslimšanas gadījumā – asins vai likvora uzsējums. Iztriepes mikroorganismu identifikācija tika apstiprināta ar *optochin* testu, un šaubīgos gadījumos tika pielietota VITEK GP. Serotipēšana tika veikta ar *multiplex PCR*. Antibakteriālās jutības rezultāti tika interpretēti saskaņā ar aktuāliem CLSI standartiem.

Rezultāti. Pētījumā piedalījās 102 veseli bērni, kuru vidējais vecums bija 21,2 mēneši (minimālais vecums divi mēneši, maksimālais – 89 mēneši), un 203 BKUS slimnieki, kuru vidējais vecums bija 53,7 mēneši (minimālais vecums divi mēneši, maksimālais – 204 mēneši), kuri ārstējās BKUS. Kā *S. pneumoniae* nēsātāji izdalīti 15,7% (16) respondentu. Statistiski ticami biežāk *S. pneumoniae* nēsātājiem tika pierādīta pneimokoku 6 (A, B, C) serogrupa (100%) (p < 0,005). Stacionārā ārstētajiem bērniem, kuriem bija aizdomas par pneimokoku ierosinātu infekciju, *S. pneumoniae* tika izdalīts 29,06% (59) gadījumu. Šajā grupā biežāk tika konstatēts 14 un 19F serotips – 10,3% (6) gadījumu.

Secinājumi. Pētījuma pašreizējā etapā iezīmējas iespējamie rezultāti un secinājumu tendences. Latvijā veseliem bērniem biežāk tika izdalīta pneimokoku 6 (A, B, C) serogrupa, bet hospitalizētiem bērniem prevalēja 14 un 19F serotips.

Pētījums tapis Valsts pētījuma programmas “Galveno Latvijas iedzīvotāju dzīvildzi un dzīves kvalitāti apdraudošo patoloģiju zinātniskā izpēte ar multidisciplināra pētnieciskā konsorcija palīdzību” ietvaros.